

תפילה קודם לימוד:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיעלה זכות לימוד זה שאני לומד בעד נשמת (פלוני בן פלוני), ובזכות לימוד זה האל הגדול הגבור והנורא שוכן עד וקדוש שמו, שתצרוך נשמתו בצרור החיים, ותשים מחיצתו במחיצת צדיקים חסידים יסודי עולם העומדים לפניך ונהנים מזיו אור פניך, ותתן לו מהלכים בין העומדים לפניך, ותמחול ותסלח ותכפר ותמחה ותעביר כל מה שחטא וענה ופשע לפניך או עשה דבר שלא כרצונך, ואל תזכור לו שום חטא ועון ופשע ועבירה, אלא כל המצוות שעשה תזכרם לו לטובה, ורוחו תרגיע בחלק היושבים בגן עדן ונשמתו תתעדן בטוב הצפון לצדיקים, ותרים כבוד מנוחתו ולקץ הימים יעמוד לגורלו וילוח עליו השלום ועל משפכו יבא בשלום, בדכתיב: יבא שלום ינוחו על משכבותם, הוא וכל שוכני עמו ישראל בכלל הרחמים והסליחות והנחמות והישועות ונאמר אמן.

אות ה - מסכת חגיגה פרק א

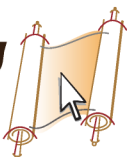
משנה א

הכל חיבין בראיה חוץ מחרש, שוטה, וקטן, וטמטום, ואנדרוגינוס, ונשים, ועבדים שאינם משחררים, החגר, והסומא, והחולה, והזקן, ומי שאינו יכול לעלות ברגליו. איזהו קטן, כל שאינו יכול לרכוב על פתפיו של אביו ולעלות מירושלים לחר הבית, דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים, כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים לחר הבית, שנאמר, שלש רגלים.

בשנה יראה כל זכורף את פני האדן ה' אלהי ישראל, חוץ מחרש, ואפלו אם הוא מדבר ואינו שומע, ואפלו אינו שומע רק באזנו האחת, כיון שלומדים זאת מהאמור בפירוש הקהל 'למען ישמעו', למעט מי שאין לו שמיעה גמורה בשתי אזניו [וכן ממצט אלם, שנאמר 'למען ילמדו', ודורשים זאת כאלו נאמר 'למען ילמדו', ואלם אינו יכול ללמד], שוטה, וקטן, כיון שהם פטורים מכל המצוות, וטמטום, שאין ידוע אם הוא זכר או נקבה, ואנדרוגינוס, שיש לו סימני זכר וסימני נקבה, לפי שאינם זכרים גמורים, ונשים, שהרי נאמר

מצות עשה מן התורה על כל איש מישראל לעלות לבית המקדש בשלשת הרגלים, ויש מצוה להביא ברגלים אלו קרבן עולה, המכנה 'עולת ראה', וקרבנות שלמים הנקראים 'שלמי חגיגה' ו'שלמי שמחה'. מסכת זו דנה במצות עליה לרגל, ובמצוות הפרוכות בקרבנות הללו. כמו כן תדון המסכת בדיני טמאה וטהרה, לפי שמצוה על ישראל להטהר ברגלים, כדי לעלות לבית המקדש ולהקריב את הקרבנות בטהרה.

הכל חיבין בראיה - במצות עליה לרגל, להראות לפני ה', כמו שנאמר 'שלש פעמים

שאינו יכול לראות, ואפלו סומא בעינו האחת, לפי שאין ראיתו שלמה.

אינהו קטן הפטור אפלו מחנוך של מצות עליה לרגל, כל שאינו יכול לרפוב על כתפיו של אביו ולעלות מירושלים לחר הבית, אבל אם יכול הוא לרכב על כתפיו ולבוא, חייב אביו לחנכו לכך, דברי בית שמאי. ובית הלל חולקים ואומרים, שעור 'קטן' שאין מחנכים אותו למצוה זו הוא כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות ברגליו מירושלים לחר הבית, שנאמר, שלש רגלים, למעט מי שאינו יכול לעלות ברגליו, וכיון שאפלו גדול שאינו יכול לעלות ברגליו פטור, אין חיוב חנוך בקטן שאינו יכול לעלות ברגליו.

בפסוק 'יראה כל זכורך, ועבדים כנעניים שאינם משחררים, הפטורים ממצוות שאין נשים חייבות בהן.

וכן פטורים ממצות עליה לרגל החגר - המהלך על רגל אחת, והסומא - עור, אפלו בעין אחת, והחולה, והזקן, ומי שאינו יכול לעלות ברגליו, כגון שהוא מפנק ביותר, שנאמר 'שלש רגלים', ודורשים זאת כאלו נאמר 'רגלים', למעט את מי שאינו יכול לעלות ברגליו, והיינו החגר, החולה, הזקן או מי שאינו יכול לעלות ברגליו. והסומא ממעט ממה שנאמר 'בבוא כל ישראל לראות את פני ה' אליהם', ודורשים שכשם שבאים להראות כך באים לראות את בית ה', למעט סומא

משנה ב

בית שמאי אומרים, הראיה שתי כסף, וחגיגה מעה כסף. ובית הלל אומרים, הראיה, מעה כסף, וחגיגה שתי כסף.

בשוי מעה כסף. ובית הלל אומרים, הראיה, שכלה עולה כליל לה, צריכה להיות בשוי מעה כסף, וחגיגה, שאף הבעלים אוכלים ממנה, צריכה להיות גדולה יותר, בשוי שתי כסף, שהרי מלבד החלק המקרב על גבי המזבח צריכים לאכול ממנה גם הכהנים והבעלים. ומלבד קרבנות אלו הביאו גם שלמי שמחה, ואף הנשים חייבות בהן, ולא נתנו בהם חכמים שעור מסים.

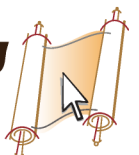
כל אדם העולה לירושלים ברגל צריך להביא קרבן עולה הקרוי 'עולת ראיה', שנאמר 'לא יראו פני ריקם', וקרבן שלמים הקרוי 'שלמי חגיגה', שנאמר 'וחגתם אתו חג לה'. אף שמן התורה אין שעור מסים לשוי קרבנות אלו, שנאמר 'איש כמתנת ידו', חכמים תקנו להם שעור מסים שאין לפחות ממנו. בית שמאי אומרים, קרבן הראיה צריך להיות לכל הפחות בשוי של שתי מעות כסף, ושלמי החגיגה

משנה ג

עולות במועד באות מן החלין, והשלמים מן המעשר, יום טוב ראשון של פסח, בית שמאי אומרים, מן החלין, ובית הלל אומרים, מן המעשר.

נדרים ונדבות שהתחייבו עליהם במשך השנה. משנתנו מבארת מאיזה כסף נתן לקנות קרבנות אלו. עולות הקרבנות במועד - בחל המועד,

כפי שהתבאר במשנה לעיל, העולים לרגל מביאים 'עולות ראיה' ו'שלמי חגיגה', ומלבד זה היו העולים לרגל מביאים קרבנות עולה של

ולהקריבם כשלמי שמחה. שלמי חגיגה הבאים ביום טוב ראשון של פסח, והוא הדין ביום טוב ראשון של סכות, ובחג השבועות, בית שמאי ואמרי, באים מן החלין, ובית הלל ואמרי, מן המעשר - ממעות מעשר שני, ואף שזהו דבר של חובה, פונת בית הלל היא שיקנה בהמה אחת לשלמי חגיגה ממעות של חלין, ואחרי שיצא ידי חובתו בקרבן זה, יכול להביא בהמות נוספות לשלמי חגיגה ממעות מעשר.

והיינו בין עולות נדרים ונדבות, הקרבים רק בחל המועד, ובין עולות ראיה הקרבות לכתחלה ביום טוב, ובדיעבד אף בחל המועד, באות מן המעות של חלין, כיון שהם חובה על האדם, ואי אפשר להביא קרבנות חובה ממעות מעשר שני. והשלמים - שלמי שמחה, שהם קרבנות רשות, שאינם באים אלא כשאין לאדם מספיק בשר מקרבנות אחרים, מובאים מן המעשר, כלומר, נתן לקנות בהמות מכסף מעשר שני בירושלים,

משנה ד

ישראל, יוצאין ידי חובתן בנדרים ונדבות, ובמעשר בהמה, והכהנים, בחטאות ובאשמות ובבכור, ובחזה ושוק, אבל לא בעופות, ולא במנחות.

בשר הקרבנות, ובבכור, שכלו נתן לפה, ובחזה ושוק, שהם מתנות כהונה הנתנים לכהנים מקרבנות השלמים, ואם יש להם בשר לשבע מקרבנות אלו אינם חייבים להקריב שלמי שמחה, כיון שהמצוה היא לאכול בשר, והרי יש להם בשר. אבל לא - אינם יוצאים ידי חובתן בעופות, ולא במנחות, לפי שנאמר 'ושמחת בחגד', והיינו מלשון 'חגיגה', שתהא השמחה ממין הבשר שמקריבים ממנו קרבנות חגיגה, והיינו בהמות, ולא עופות או מנחות.

משנתנו מבארת כיצד יוצאים ידי חובת הבאת שלמי שמחה: ישראל, יוצאין ידי חובתן של שלמי שמחה בקרבנות של נדרים ונדבות, ובמעשר בהמה, שנאמר 'ושמחת בחגד', ואין שמחה אלא בבשר, אך לא פרטה התורה באיזה אופן תעשה שמחה זו, ולכן בכל קרבן שאוכלים בו בשר, יוצאים ידי חובה. והכהנים, שיש להם בשר מהקרבנות שמקריבים עולי הרגל, יוצאים ידי חובה בחטאות ובאשמות שמקריבים עולי הרגלים, והכהנים אוכלים את

משנה ה

מי שיש לו אוכלים מרבים ונכסים מעטים, מביא שלמים מרבים ועולות מעטות. נכסים מרבים ואוכלין מעטין, מביא עולות מרבות, ושלמים מעטין. זה וזה מעט, על זה נאמר מעה כסף ושתי כסף. זה וזה מרבים, על זה נאמר איש כמתנת ידו ככרפת ה' אלקיך אשר נתן לך.

ממונו מעט, מביא שלמים מרבים, שבשרם נאכל על ידי המקריב, ועולות מעטות, שהרי הן מקרבות כליל. ומי שיש לו נכסים מרבים ואוכלין מעטין, מביא עולות מרבות, ושלמים מעטין, שהרי אינו צריך בשר רב לאכילה. מי

כפי שהתבאר, העולים לרגל היו מביאים עולות ראיה ושלמי חגיגה, ואין מספר מסים לקרבנות אלו, ומשנתנו מבארת כיצד היו נוהגים בזה: מי שיש לו אוכלים מרבים - בני אדם רבים האוכלים עמו, ונכסים מעטים -

כֶּסֶף וְהַחֲגִיגָה שְׁתֵּי כֶּסֶף], וְאִינוּ חַיֵּב לְהִבְיֵא מוֹעֲטִים, עַל זֶה נֵאמַר בְּמִשְׁנֵה לְעִיל (מִשְׁנֵה ב) שְׁעוֹלַת רְאִיָּה וְשִׁלְמֵי חֲגִיגָה נִקְנִים בְּמַעֲה כֶּסֶף וְשְׁתֵּי כֶּסֶף [לְבֵית שְׁמַאי הָרְאִיָּה שְׁתֵּי כֶּסֶף וְהַחֲגִיגָה מַעֲה כֶּסֶף, וְלְבֵית הַלֵּל הָרְאִיָּה מַעֲה

שֵׁשׁ לֹו זֶה וְזֶה מְעַט - אוֹכְלִים מוֹעֲטִים וְנֹכְסִים מוֹעֲטִים, עַל זֶה נֵאמַר בְּמִשְׁנֵה לְעִיל (מִשְׁנֵה ב) שְׁעוֹלַת רְאִיָּה וְשִׁלְמֵי חֲגִיגָה נִקְנִים בְּמַעֲה כֶּסֶף וְשְׁתֵּי כֶּסֶף [לְבֵית שְׁמַאי הָרְאִיָּה שְׁתֵּי כֶּסֶף וְהַחֲגִיגָה מַעֲה כֶּסֶף, וְלְבֵית הַלֵּל הָרְאִיָּה מַעֲה

משנה ו

מִי שֶׁלֹא חָג בְּיוֹם טוֹב הִרְאִישׁוֹן שֶׁל חָג, חוֹנֵג אֶת כָּל הַרְגֵל וְיוֹם טוֹב הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חָג. עֶבֶר הַרְגֵל וְלֹא חָג, אִינוּ חַיֵּב בְּאַחֲרֵיוֹתָיו, עַל זֶה נֵאמַר מְעוֹת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן, וְחֶסְרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְנוֹת.

וְאֶפְלוּ בְּחַג הַשְּׁבֻעוֹת, שְׁאִינוּ אֵלָא יוֹם אֶחָד, וְאֵין לֹו חַל הַמוֹעֵד, נִתֵּן לְהִבְיֵא קְרִבֵּן חֲגִיגָה בְּשִׁבְעַת הַיָּמִים שְׁאַחֲרָיו. אֲבָל אִם עֶבֶר הַרְגֵל וְלֹא חָג, אִינוּ חַיֵּב בְּאַחֲרֵיוֹתָיו, וְהַפְסִיד מַעֲוָה זֹו, וְעַל זֶה נֵאמַר מְעוֹת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן, וְחֶסְרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְנוֹת.

מִי שֶׁלֹא חָג -שֶׁלֹא הִבְיֵא עוֹלוֹת רְאִיָּה אוֹ שִׁלְמֵי חֲגִיגָה] בְּיוֹם טוֹב הִרְאִישׁוֹן שֶׁל חָג, חוֹנֵג אֶת כָּל הַרְגֵל - יְכוֹל לְהִבְיֵא קְרִבֵּן חֲגִיגָה אֶף בְּשִׁאֲרַיָּם יָמֵי חַל הַמוֹעֵד, וְאֶף בְּיוֹם טוֹב הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חָג, שֶׁהוּא שְׁמִינֵי עֶצְרַת, הַנִּחְשָׁב רְגֵל בְּפָנֵי עֲצֻמוֹ, נִתֵּן לְהַשְׁלִים בּוֹ אֶת הַבְּאֵת הַקְּרִבָּנוֹת הַלְלוֹ.

משנה ז

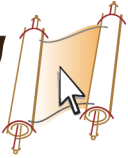
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מִנְסֵיא אוֹמֵר אֵיזְהוּ מְעוֹת שְׁאִינוּ יוֹכֵל לְתַקֵּן, זֶה הַבֵּא עַל הָעֶרְוָה וְהוֹלִיד מִמְּנָה מְמוֹר, אִם תֵּאמַר בְּגוֹנֵב וְגוֹזֵל, יְכוֹל הוּא לְהַחְזִירוֹ, וַיִּתְקַן. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר, אֵין קוֹרִין 'מְעוֹת' אֵלָא לְמִי שֶׁהָיָה מְתַקֵּן בְּתַחֲלָה, וְנִתְעוֹת, וְאֵיזְהוּ זֶה תְּלָמִיד חָכֵם הַפּוֹרֵשׁ מִן הַתּוֹרָה.

תֵּאמַר פְּסוּק זֶה בְּגוֹנֵב וְגוֹזֵל, אֵי אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ כֵּן, שֶׁהָיָה יְכוֹל הוּא לְהַחְזִירוֹ, וַיִּתְקַן אֶת חֲטָאוֹ. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי חוֹלֵק עַל פְּרוּשִׁים אֵלוֹ, וְאוֹמֵר, אֵין קוֹרִין 'מְעוֹת' אֵלָא לְמִי שֶׁהָיָה מְתַקֵּן בְּתַחֲלָה, וְנִתְעוֹת, וְאֵלוֹ הַחֲטָאִים הַלְלוֹ הֵם מְעוֹתִים מִתְּחִלָּתָם, וְאֵיזְהוּ הוּא שֶׁהָיָה מְתַקֵּן וְהִתְעוֹת, זֶה תְּלָמִיד חָכֵם הַפּוֹרֵשׁ מִן הַתּוֹרָה.

אֲנִי הַמִּשְׁנָה הַקּוֹדֶמֶת, בְּהַ הוֹבָא הַפְּסוּק 'מְעוֹת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן, וְחֶסְרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְנוֹת', מְבִיאָה עַל כָּף מִשְׁנֵתָנוּ דְרָשָׁה נּוֹסֶפֶת: רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מִנְסֵיא אוֹמֵר פְּרוּשׁ נּוֹסֶף לְפְסוּק זֶה, אֵיזְהוּ מְעוֹת שְׁאִינוּ יוֹכֵל לְתַקֵּן, זֶה הַבֵּא עַל הָעֶרְוָה - לְקַח אִשָּׁה הָאֶסוּרָה עֲלָיו, וְהוֹלִיד מִמְּנָה מְמוֹר, שֶׁהִבְיֵא פְּסוּלִים לְיִשְׂרָאֵל וְהֵם לֹו לְזַכְרוֹן חֲטָאוֹ, אֶף אִם

משנה ח

הַתֵּר נִדְרִים פּוֹרְחִין בְּאוֹיֵר, וְאֵין לָהֶם עַל מַה שִּׁיִּסְמְכוּ. הַלְכוֹת שֶׁבֵּת, חֲגִיגוֹת וְהַמְעִילוֹת, הֵרִי הֵם בְּהִרְרִים הַתְּלוּיִין בְּשַׁעֲרָה, שֶׁהֵן מְקַרְא מְעַט וְהַלְכוֹת

מרבנות, הדינין, והעבודות, הפהרות והטמאות, ועריות, יש להן על מה שישמכו, הן הן גופי תורה.

בממון הקדש, הרי הם בחרים התלוין בשערה, לפי שהן מקרא מעט והלכות מרבנות - יש בהן הלכות שתלויות ברמז שבפסוק, והרי זה כהר גדול התלוי בשערה דקה. הדינין - דיני ממונות, והעבודות - עבודת הקרבנות, דיני הפהרות והטמאות, ועריות - הלכות אסורי אישות, יש להן על מה שישמכו, שהרי כל אלו מפרשים בתורה היטב. מסימת המשנה, וכל אותן הלכות, בין המפרשות בתורה, בין הרמוזות בה, ובין אלו שהן פהרים התלויים בשערה, הן הן גופי תורה - כל אלו הם גופי ועקרי התורה, ואין חלוק ביניהם לענין זה.

משנתנו מביאה עניני הלכות שונים, מהם המפרשים בתורה ומהם שרק נרמזו בה, וביניהם הלכות קרבן חגיגה: התר נדרים - דין זה שחכם יכול להתיר את הנדר, הוא מהדינים הפורחין באויר, כלומר, שלא נאמרו בפרוש בתורה, אלא רק נרמזו בה, ואין להם על מה שישמכו - לא היו חכמים יכולים לסמוך על רמזים אלו בפני עצמם כדי ללמד את דיני התרת נדרים, אלא אלו דינים שקבלו אותם חכמים במסרת, בתורה שבעל פה, וסמכו על פסוקים בתורה. הלכות שבת, הלכות חגיגות האמורים במסכת זו, והמעילות - דיני 'מעילה', כלומר דינו של המשתמש שלא כדין

תפילה לאחר הלימוד:

אנא יי מלא רחמים, אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפילתנו בעבור נשמת (פלוני בן פלוני), וגמול נא עמה בחדך הגדול, לפתוח לה שערי רחמים וחסד, ושערי גן עדן, ותקבל אותה באהבה ובחיבה, ושלה לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהשיבה תחת עין החיים אצל נשמת הצדיקים והצדקניות חסידים וחסידות, ליהנות מזיו שכנתך, להשיבועה מטובך הצפון לצדיקים, והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדווה ובשמחה ושלוה, בדכתיב 'יבוא שלום ינוחו על משכבותם הלך נכחו', וכתיב 'יעלו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם' וכתיב 'אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך'. ותשמור אותו מחיבוט הקבר, ומרמה ותולעה, ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, וזכור לו זכויותיו וצדקותיו אשר עשה, ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך' וכתיב 'שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה'. וישפון בטח בך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם, ונשמתו תהא צרורה בצרור החיים, ולהחיותו בתחיית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן.

יהודי יקר!

כמה נרות אתה יכול להדליק לבד?
כמה משניות אתה יכול ללמוד לבד?

**בהישג ידך:
אלפי יהודים ילמדו משניות לעילוי נשמת יקירך!**

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מידי יום כ-60,000 הודעות מייל המכילות תוכן תורני בקרוב ל-20 מסלולי לימוד שונים, בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית. ביכולתך להיות שותף פעיל בלימוד תורה של רבבות יהודים, ולהנציח את זכר יקירך במקום הגורם לעילוי נשמה הגדול ביותר - בלימוד תורה!

בתרומה חד פעמית של 200 ₪ יופיע שם יקירך בתאריך הרצוי לך בראש לימוד המשנה המבוארת, הנשלחת מידי יום לכ-3,500 מנויים בדואר האלקטרוני! כמו כן ניתן להקדיש לימודים שונים במסלולים רבים ומגוונים הנשלחים מידי יום בדואר האלקטרוני.

לפרטים, לתרומות ולהנצחות: 0765-404-360
במייל: donations@2halachot.org
באתר: www.2halachot.org

כמו כן אנו מזמינים אותך להצטרף לאחד או יותר מהלימודים של 'שתי הלכות ביום', הנשלחים חנים מידי יום לרבבות מנויים!
למגוון האפשרויות ולהצטרפות למסלולי הלימוד, היכנסו לאתר www.2halachot.org או במייל: office@2halachot.org

